

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра української мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри української мови

 Інна БЕРКЕЩУК

26 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

підготовки фахівців вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Туризм

спеціальності: ІЗ Туризм і рекреація

галузі знань: І Транспорт та послуги

мова навчання українська

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми: Інна БЕРКЕЩУК, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови

Ухвалено на засіданні кафедри української мови

26.08.2025 р. (протокол № 12).

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Вероніка БУТОРІНА

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» - формувати в майбутніх фахівців уміння досконалого володіння українською літературною мовою в професійній сфері, виробити навички студіювання особливостей фахової мови, розвивати культуру мовлення.

Проведення практичних занять має на меті формувати в здобувачів вищої освіти основні професійні уміння, визначені специфікою фаху, поглибити знання з української мови, вчити створювати документи, організовувати і проводити форми усного фахового спілкування.

Навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» належить до обов'язкових освітніх компонентів загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою: «Туризм» спеціальністю ІЗ Туризм галузі знань І Транспорт та послуги (шифр за ОПІ: ООК 01).

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	1-й	-
Семестр вивчення	ІІ-й	-
Кількість кредитів ЄКТС	3	-
Загальний обсяг годин	90	-
Кількість годин навчальних занять	30	-
Лекційні заняття	8	-
Практичні заняття	22	-
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	-
Форма підсумкового контролю	екзамен	-

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» вивчається на природничо-економічному факультеті у другому семестрі. Передумовою для вивчення є шкільний курс української мови; офіційно-діловий та науковий стилі сучасної української літературної мови, що передбачає підготовку здобувачів вищої освіти до вивчення дисциплін професійного спрямування.

5. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

ПРН 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні

знати: зміст і місце навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у системі підготовки фахівців, етапи розвитку української літературної мови, норми сучасної української літературної мови, становлення фахової та ділової термінології, вимоги державного стандарту до оформлення ділових документів, основні мовні засоби і прийоми стандартизації текстів документів, закони і правила комунікації, форми та жанри усного ділового спілкування, етикет офіційно-ділового й наукового спілкування;

уміти: вправно володіти нормами літературної мови, користуватися усіма її засобами залежно від умов спілкування, мети та змісту мовлення, створювати ділові документи різного призначення, організовувати форми усного ділового спілкування, дотримуватися вимог культури усного і писемного мовлення, а також етикету професійного і наукового спілкування; оперувати термінологією майбутнього фаху, працювати з лінгвістичними і галузевими термінологічними словниками.

7. Засоби діагностики результатів навчання: екзамен, командний проєкт, творчі завдання, презентації, аналіз фахових термінологічних словників.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Наукова та професійна комунікація як складові фахової діяльності							
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.	4	2	2				
Тема 2. Основи культури української мови.						4	
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності.	6		2			4	
Тема 4. Культура усного фахового мовлення.	9	2	2			5	
Тема 5. Форми колективного обговорення професійних проблем.	6		2			4	
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	28	2	6			20	
Тема 7. Етикет ділового листування.	10		2			8	
Тема 8. Українська термінологія у професійному спілкуванні.	7		2			5	
Тема 9. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.	9	2	2			5	
Тема 10. Переклад і редагування	7		2			5	

наукових текстів.							
Разом годин	90	8	22			60	

9. Форми поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль - усне опитування, виконання вправ та завдань; підсумковий контроль – екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
25	10	25	40	100

Поточний контроль (25 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів першого рівня вищої освіти на навчальних заняттях – 12 [Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка\(нова редакція\)](#).

Здобувачеві, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівнів (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, знайомий з окремими питаннями основних напрямів наукових досліджень української фахової мови, відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає неточно, помиляється, хоча може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти робить спроби розмежувати поняття «мова і мовлення», проаналізувати особливості ділового мовленнєвого спілкування.
Середній	4	Здобувач вищої освіти володіє частковими лінгвістичними знаннями, здатний виконати вправи і завдання різного характеру за зразком; частково орієнтується в термінах професійного спрямування та визначає види документів; самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни

		викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, знає основні поняття та категоріальний апарат української мови (за професійним спрямуванням); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, виконує вправи і завдання за прикладом, проте допускає суттєві помилки.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з української мови (за професійним спрямуванням), а саме з видів ділової документації, може самостійно створювати невеликі професійні тексти; вміє застосовувати знання з української мови (за професійним спрямуванням) під час виконання вправ і завдань, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з української мови (за професійним спрямуванням), розуміє поняття ділового документа, визначає суть поняття, дає загальну характеристику усному діловому спілкуванню; уміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно вживати термінологію.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з української мови (за професійним спрямуванням) в стандартних ситуаціях; уміє здійснювати аналіз ділових документів, робити висновки; його відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати презентацію з теми практичного заняття, обґрунтувати наукові положення щодо класифікацій типів професійного спілкування, має достатній рівень сформованих умінь і навичок.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з української мови (за професійним спрямуванням), вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить наукові поняття, категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з української мови (за професійним спрямуванням) та використовує їх у нестандартних ситуаціях; знає різні наукові теорії; володіє термінологією, загальною інформацією; знає погляди різних науковців щодо класифікації типів й видів професійного спілкування; користується словниками різних типів, володіє нормами сучасної української літературної мови.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з української мови (за професійним спрямуванням), аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, розмежовувати погляди різних науковців на одну і ту ж проблему, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи, дебати тощо); спроможний підготувати виступ на конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси та їх маніпулятивний вплив; володіє нормами сучасної української літературної мови; має високий рівень сформованих знань і вмінь.

12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з української мови (за професійним спрямуванням), виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, зокрема щодо аналізу різних поглядів на проблеми класифікації термінів; займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах, володіє нормами сучасної української літературної мови.
----	--

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які здобувачі готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється здобувачеві на практичному занятті.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри). Особистісна зорієнтованість реалізується за рахунок виконання завдань, що розвивають навички самоаналізу.

Здобувачі, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

денна форма здобуття вищої освіти

СР	«задовільно»	7-6
10 балів	«добре»	9-8
	«відмінно»	10

Критерії оцінювання самостійної роботи:

високий рівень 10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання.Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
достатній рівень 9-8 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної

	роботи.
середній рівень 7-6 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недобросовісності.

Здобувачі вищої освіти виконують такі різновиди самостійної роботи з дисципліни:

- 1) опрацювання текстів лекційних занять;
- 2) робота з основною й допоміжною літературою, опрацювання наукової та навчальної літератури;
- 3) ознайомлення з нормативними документами та їх опрацювання;
- 4) підготовка до практичних занять;
- 5) виконання завдань, визначених у планах практичних занять;
- 6) опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання;
- 7) виконання вправ і завдань в об'єктно-модульному динамічному середовищі навчання Moodle;
- 8) підготовка презентацій навчального матеріалу;
- 9) написання есе;
- 10) підготовка до написання самостійної роботи та модульної контрольної роботи.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (25 балів)

МКР 25 балів	початковий рівень	Менше, ніж 15
	середній рівень	15-19
	достатній рівень	20-22
	високий рівень	23-25

високий рівень (23-25)	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з теорії української мови (за професійним спрямуванням), вміє визначати і характеризувати види мовленнєвого спілкування; підбирати приклади (за завданням); робити різні види досліджень, презентацій. Уникає загальних формулювань. Викладає матеріал логічно та послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм сучасної української літературної мови, працює з термінологічними словниками.
достатній рівень (20-22)	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що й для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання.
середній рівень (15-19)	Якщо здобувач вищої освіти виявляє знання й розуміння типів й видів мовленнєвого спілкування та правил мовленнєвого етикету, але викладає матеріал неповно та допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко й доказово обґрунтовувати судження; викладає матеріал непослідовно й допускає помилки в мовному оформленні викладу.
початковий рівень (менше, ніж 15)	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологією курсу, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично виконує аналіз документів, допускає суттєві помилки в мовному оформленні викладу. У роботі наявні ознаки академічної недоброчесності.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» (<https://cutt.ly/mL Tb6am>). Рейтингова оцінка за результатами успішності на навчальних заняттях обраховується за формулою: $rk = (0,05r_{kc} + 0,4) \cdot ik$, де r_{kc} – середня оцінка навчальної діяльності здобувача вищої освіти на навчальних заняттях, а ik – встановлений максимально можливий бал оцінювання результатів цього виду навчальної діяльності.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка

результатів навчання, здобутих шляхом неформальної / інформальної освіти» (<http://surl.li/lnagxo>).

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність.

Якщо здобувач ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	зараховано
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	зараховано
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, словники, мультимедійне обладнання, модульне середовище навчання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка MOODLE.

12. Рекомендована література:

Основна

1. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням : Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 624 с.
2. Дзюбак Н.М., Беркещук І.С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко Д.Г., 2014. 204 с.

3. Марчук Л.М., Сукаленко Т.М., Бойчук О.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Практичні заняття. Самостійна робота : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. 244с.

4. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-ту вид., виправлене і доповнене. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

5. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. К. Алерта, 2023. 536 с.

Додаткова

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Либідь, 1991. 254 с.

2. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики : підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2011. 304с.

3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 244 с.

4. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1990. 232 с.

5. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. Київ : Світ, 2003. 432 с.

6. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови : навч. Посібник. Київ : Арттек, 1998. 190 с.

7. Вакуленко М.О. Сучасні проблеми термінології та української наукової термінографії. Київ : Видавн.-поліграф. центр «Київський університет», 2009. 64 с.

8. Глушик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери : Навчальний посібник. Київ : Літера ЛТД , 2013. 416 с.

9. Демська-Кульчицька О. Українська мова у європейському контексті. *Українська мова*. 2003. №3-4. С.14-15.

10. Дубічинський В.В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології. Харків : НТУ «ХП», 2004. 203 с.

11. Жайворонок В. В. Українська мова в професійній діяльності : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 431 с.

12. Загнітко А.П., Данилюк І.Г. Українське ділове мовлення : професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2006. 480 с.

13. Караман С.О., Копусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Київ : Літера ЛТД, 2013.

14. Культура фахового мовлення, за ред. Н.Д. Бабич. Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. 496 с.

15. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування : Навчальний посібник. Київ : Каравела, 2009. 352 с.

16. Мацько Л. І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.

17. Мацько Л. І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови : підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.

18. Новий український правопис. Київ : Центр навчальної літератури (ЦУЛ), 2019. 282 с.

19. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. Київ: Арії, 2008. 424 с.

20. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: Знання, 2006. 291 с.

21. Симоненко Т.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Практикум. 2-ге видання, стереотипне. Київ: ВЦ“Академія”, 2012. 272 с.

22. Сучасна українська літературна мова, за ред. М.Я. Плющ. Київ : Вища школа, 2001. 430 с.

Словники

1. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник–довідник. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Франка, 2005. 88 с.

2. Бурячок А. А. Словник синонімів української мови: У 2 т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ : Наукова думка, 1999.

3. Давидова О. Словник паронімів української мови. Київ: Підручники і посібники, 2019. 272 с.
4. Демська О. М., Кульсчицький І. М. Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд "Відродження". Львів : Фенікс, 1996. 223 с.
5. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. За ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
6. Караванський С. Російсько–український словник складної лексики. Київ : Вид. центр "Академія", 1998. 712 с.
7. Карачун В. Я. Орфографічний словник наукових і технічних термінів: Правопис. Граматика: Понад 30 000 слів. Київ : Криниця, 1999. 524 с.
8. Кочерган М. П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів. Київ : Академія, 1997. 400 с.
9. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. 2.вид. Київ : Довіра, 2006. 477 с.
10. Пономарів О. Д. Фонема г і ґ: Словник і коментар. Київ : Вид. центр "Просвіта", 1997. 40 с.
11. Практичний словничок нормативних висловів / Упоряд. А. Сербенська. Львів : НТШ, 2002. 35с.
12. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 716 с.
13. Словник-довідник з культури української мови / Д.Гринчишин, А.Капелюшний, О.Сербенська, З.Терлак. Київ : Знання, 2004. 367 с.
14. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. Київ : Довіра, 2000. 1018 с.
15. Словник синонімів української мови: В 2 т. /А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С.І.Головащук та ін. Київ : Наук. думка, 2001.
16. Словник української мови. В 11 томах. Київ : Наукова думка, 1971 – 1978.
17. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан. 2000. 87 с.
18. Українська мова: Енциклопедія / НАН України; Інститут мовознавства ім.О.О.Потебні; Інститут української мови / В. М. Русанівський (голова ред. кол.). 2. вид., випр. і доп. Київ : Видавництво "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
19. Українсько-російський словник наукової термінології /за заг. ред. Л. О. Симоненко. Київ; Ірпінь : ВТФ "Перун", 2004. 416с.
20. Фразеологічний словник української мови. У 2 книгах. Друге видання. Київ : Наукова думка, 1999. Кн. 1, 2.
21. Широков В. А. Словники України – інтегрована лексикографічна система. / Широков В. А., Шевченко І. В., Рабулець О. Г., Костишин М., Пещак М. М. Електронний ресурс / НАН України; Український мовно-інформаційний фонд. К., 2001. 1 електрон. опт. диск (CDR).

13. Рекомендовані джерела інформації:

1. «Є-Мова». Режим доступу: <https://www.facebook.com/emovaua/>
2. Кам'янець-Подільський національний університет
<https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=10320>
3. Лайфхаки українською. Режим доступу:
https://www.youtube.com/watch?v=MNBTjHsV94Q&list=PL9aDK_7u4r7c9u1lieLlO9kRAmq7lCDiP
4. Лінгвістичний портал «Мова.info». Режим доступу: <http://www.mova.info/>
5. Портал мовної політики. Режим доступу: <https://language-policy.info/>
6. Офіційний сайт української мови. Режим доступу: <https://slovotvir.org.ua>
7. <https://vseosvita.ua>
8. <https://prometheus.org.ua>